

Drømmen om den *sande* historie

At leve med den sande historie om sig selv er en gave.
Her udfordres vi af adoptioner og i særlig grad af tvangsadoptioner.

Tvangsadoptioner er blevet debatteret i de seneste måneder. Og ikke uden grund. At være eller blive adopteret med tvang, hvilke spor sætter det sig i barnets, den unges, den voksnes sind? Vi ved det ikke, men vi har en anden og omfattende viden, som kan hjælpe os til måske at forstå.

Det nyfødte barn bærer sine forældre i sig, og barnet er ved fødslen allerede knyttet til sin mor, som det både kropsligt og følelsesmæssigt har været forbundet med i sine første ca. ni måneder.

Alerede efter fødslen ved barnet, hvem der er dets mor. Spædbarnet kan via sansemæssige erfaringer (spor) finde *sin* mor blandt mange nybagte mødre. Mor-barns samspil udvikler sig forskelligt afhængigt af primært to forhold, nemlig barnets medfødte udviklingspotentiale, og moderens/forældrenes omsorgsevne.

Nogle kvinder vælger, af vidt forskellige grunde, at bortadoptere det barn, de venter. Anonym bortadoption. Barnet adopteres af et forældrepar og vokser op som barn i den pågældende familie. Såfremt barnet ønsker det, kan det få oplysninger om, hvem dets biologiske forældre er, når det fylder 18 år.

En form for kærlighedserklæring

Der har altid været adoptioner i Danmark, og tallet for, hvor mange danske børn der årligt bortadopteret, har været støt faldende. I de sidste ti år har det drejet sig om færre end tyve børn om året.

Ser vi på barnets historie, den sandhed, som barnet

skal leve med om sit liv, er historien som sådan oftest ukompliceret: ”Du blev født af en mor, der ikke så sig i stand til at drage omsorg for dig, hvorfor hun besluttede sig for, at du skulle bortadopteret.” [1]

Det er en fortælling i al sin enkelthed. En gravid kvinde tager en beslutning, og barnet matches med et forældrepar, der ønsker sig et barn. Disse børn vokser almindeligvis op med sandheden om deres historie, og nogle føler trang til som myndige at opsøge en viden om deres biologiske forældre, eventuelt møde dem. Andre gør ikke.

En langt større gruppe af adopterede børn er dem, der kommer til Danmark fra andre lande, og som adopteres af danske forældre. Disse børn har meget varierede livshistorier, men en historie kunne være sådan:

”En tidlig morgen blev du fundet på en trappe, der førte op til et børnehjem for hittebørn i en lille by i Kina. Du blev fundet af en medarbejder fra børnehjemmet. Hun bar dig ind på børnehjemmet. En læge vurderede, at du var to-tre dage gammel, da du blev fundet. Vi ved ikke, hvem der lagde dig på trappen, men du blev lagt der af et menneske, der ønskede, at du skulle blive fundet og få et godt liv hos forældre i den vestlige del af verden. Du blev passet godt på børnehjemmet. Dine forældre hentede dig der, da du var 13 måneder gammel.”

I denne historie findes ingen navne på barnets biologiske forældre. Barnet er blevet lagt for at blive fundet. Barnet vil som voksen have mulighed for at opsøge børnehjemmet, byen, egnen og herved få et indtryk af sin oprindelige kultur.

Det, der er fælles for de to historier/former for adoption, er, at mødrene giver en form for kærlighedserklæring til deres børn ved den handling, de foretager. Moderen tager en beslutning, af grunde

”

Allerede efter fødslen ved barnet, hvem der er dets mor. Spædbarnet kan via sansemæssige erfaringer finde sin mor blandt mange nybagte mødre.

vi oftest ikke kender, og viser herved sin kærlighed til det barn, hun har båret under sit hjerte. Barnet er ”valgt fra” af nødvendighed, for så at blive ”valgt til” af andre og mere ressourcestærke forældre.

Vi kan ikke tale om, at mødre har haft et frit valg. Men mødre har levet under vilkår, det være sig økonomiske, sundhedsmæssige, familiemæssige eller kulturelle, der har blotlagt adoption som en mulighed.

Imod mors vilje

Helt anderledes er den historie, vi skal fortælle det otteårige barn, der imod sin mors og øvrige families ønske blev tvangsadopteret af sine plejeforældre:

”Du blev født af en mor, der inden du blev født indså, at hun ikke ville være i stand til at tage vare på et barn. Derfor besluttede hun sig for, at det barn, hun ventede, skulle vokse op i en plejefamilie. Da du var blevet født, skrev din mor under på det, der hedder en frivillig anbringelse. Hun ønskede at være en del af dit liv, og hun ønskede også, at du skulle lære din øvrige familie at kende.”

”Da du var otte år, besluttede kommunen og dine plejeforældre, at det var bedst for dig ikke at have kontakt

>

ILLUSTRATIONER: IB SPANG OLSEN FRA THORMANN OG GULDBERG: "DEN NÆNSOMME ANBRINGELSE", HANS REITZELS FORLAG, 1998. GENGIVET MED TILLADELSE.

> med din mor og din familie. De fortalte ikke om baggrunden for deres beslutning. Så den kender vi ikke.”

Du blev adopteret af dine plejeforældre imod din mors vilje. Det er kommunen, der bestemmer, så det er sådan, det er. Når du bliver 18 år, kan du selv bestemme, om du vil optage kontakten med din familie.”

Og hvad stiller barnet så op med det? Hvilken følelse bliver dominerende hos barnet i forhold til tabet af mor? Mulighederne er mange. Vi kan ikke vide det, men vi kan gøre os tanker om det i forhold til foreliggende undersøgelser og erfaringer.

I den sidste af de tre historier har vi også en kærlig mor. Denne mor kender sit barn, og barnet kender sin mor. Moderen dømmes i bogstavelig forstand ude af sit barns liv. Dur ikke. Mor er retarderet, ikke for klog, dum. Mor er nemlig sen-hjerneskadet efter behandling med kemoterapi og stråler som barn.

Længsler, følelser, drømme

Barnet bærer sine forældre i sig, det ved vi. Ved fødslen deler mor og barn identitet. Derfor vil barnet påvirkes af, hvis dets forældre, specielt dets mor, ”gøres forkert”, omtales grimt og nedladende eller slet ikke får lov til at blive omtalt – og på den måde ikke kan være en naturlig del af barnets liv, barnets følelser og tanker. Et barn på otte år har for længst mærket den stemning, der præger samtalen om mor.

I forårets debat om emnet har *barnet* fyldt forbavsende lidt. Børneperspektivet har vi ikke hørt om, bortset fra enkelte indlæg. Børneperspektivet, i adoptionssammenhæng, lærer man i omgang med sårbare børn, der er adskilt fra forældre og andre, de holder af. Dem kender blandt andre jeg. I hele mit professionelle liv har jeg arbejdet med anbragte børn på døgninstitution og i plejefamilier.

Jeg har ledt byen rundt for at finde en mor og bringe hende til sit barn, der havde brug for hende. I det mindste et livstegn, et bevis på, at hun ikke var kommet noget til, men levede. Jeg har trøstet børn, der ikke kunne sove, børn, der krammede deres mors tørklæde i håb om, at miraklet ville ske, at hun inden længe trådte ind ad døren. Jeg har opsøgt livstegn i miljøet, på hospitaler, på behandlingssteder og forvaltninger for at kunne viderebringe et budskab med håb til barnet.

Barnets længsel, barnets følelser og drømme er ikke blevet nævnt i debatten. De fleste kender dem ikke. Hører ikke længslen. Vil helst ikke høre den. Men længslen er der. Ikke hos alle, men hos mange af de børn, der lever adskilt fra deres biologiske forældre.

Er man som omsorgsgiver ikke åben og rummelig, mærker barnet, at dets længsel og tanker om den mor, der oprindeligt *var*, ikke er velkomne, og der kan blive tale om såkaldte ”forbudte følelser”, som barnet oftest vil vælge at beholde for sig selv.

Drømmen om at kende den sande historie om sig selv, er der mange der har. Aldrig har interessen for slægtsforskning været større. Glæden er stor, når ukendte eller mistede brikker findes og familiepuslespillet går op.

Når vi vælger at tvangsadoptere børn væk, og derved tvangsadskiller barnet fra dets familie og slægt, så smider vi brikkerne væk til livets puslespil, og det vil aldrig kunne blive helt igen. ■

Inger Thormann, psykolog

NOTE

[1] De tre fortællinger baserer sig på spædbarnsterapiens metode. Den udfoldes i Inger Thormann og Inger Poulsen: ”Spædbarnsterapi”, Hans Reitzels Forlag 2013.